

A szegedi Ipartestület bajai.

— Dr. Pálffy József titkár az új tervekről. —

SZEGED, szeptember 1.
(Saját tudósítónktól.)

A szegedi fém- és érciparosok tegnap délután tartották népes ülését ipartestületi székházukban. Az ülésen, melyen *Kecskeméti Antal* elnökölt, a szén- és vasanyag beszerzéséről tanácskoztak. Elhatározták, hogy a szükségelt nyersanyagokra az Ipartestületek Országos Központi Szövetkezete útján fogják az igényüket bejelenteni. Egyelőre az állami kotrások vezetőségéhez fordultak, hogy készletükből a minisztérium hozzájárulásával engedjen át valamennyit az ő céljaikra.

Az ülés további folyamán panaszok merültek fel a kormány azon intézkedése ellen, hogy őket, az anyagbeszerzést illetően, a budapesti központ alá rendelik. Ha ugyanis az állam a vidéki iparosokat és testületeket is támogatná, úgy az anyagbeszerzés jóval könnyebben menne. Elhatározták tehát, hogy ilyen irányban feliratot fognak intézni a kormányhoz.

Alkalmunk volt dr. *Pálffy József* ipartestületi titkárral aktuális kérdésekről beszélgetni. Elmondotta, hogy a fővárosi szövetkezetben jelenleg *khaotikus állapotok* uralkodnak s egy országos fölterjesztés a szövet-ség törvényes revízióját sürgeti. Az Iparosok Országos Központi Szövetkezete 80 millió állami támogatásban részesül. Minden más vidéki Ipartestület ennek a gyámhatósága alá tartozik. Már több alkalommal kérték illetékes helyeken, hogy a vidéket is részesítsék hasonló támogatásban és *Pálffy* titkár reméli is, hogy e nagyfontosságú ügyben mielőbb változás fog beállni.

Óriási jelentőséggel bír a szegedi Ipartestületnek az a terve, mely egy *állandó vásárcsarnok és ipartestületi székház* felépítését célozza. A nagyszabású építkezés részletes tervrajzai már készen állanak, a megvalósításnak azonban szinte leküzdhetetlen akadályai vannak. Ezek közül természetesen, mint legkomolyabb akadályt, az építőanyag hiányát s a meglévő anyagok horribilis drágaságát említjük fel. Az építkezést tehát bizonytalan időre el kellett halasztani. Remény van arra, hogy a viszonyok változásával lebonthatják a régi Templom-téri székházat és az új, modern, haladott igényeknek megfelelő vásárcsarnoknak adjanak ott helyet.

KORZÓ-MOZI

Szerdán, szeptember 1-én

III. 1. A mérgezett nyíl

Kalanddráma 8 felvonásban.

Előadások: köznapokon 5, 7 és 9 órakor, vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor.

Bartha volt hadügyminiszter vallomása

Pogány, Csernyák és Friedrich viselt dolgairol.

— A Tisza-pör mai tárgyalása. —

BUDAPEST, szeptember 1.
(Magyar Távirati Iroda.)

A mai főtárgyalás megnyitása után *Bartha* Albert volt hadügyminiszter kihallgatása következett.

Mondada: Emlékszik-e arra alvezredes ur, hogy *Pogány* ellen 1918 novemberében, majd decemberében akció indult meg és akkor *Károlyi Mihály* védelmébe vette *Pogányt*.

Bartha: Hivatalbalépésem után a második napon kaptam névjegyzéket a hadügyminisztériumba kinevezett kormánybiztosokról, lehetnek vagy huszan. *Károlyinak* azt mondtam, hogy ennyi kormánybiztossal lehetlenség egy minisztériumot vezetni. Erre megnézte a névsort és négy embert megtartott azzal, hogy ezeknek maradni kell. Ezek között volt *Pogány* is. Én azt mondtam, hogy kötöm magam ahhoz, hogy ez az ember menjen, mert a *katonatanácsot* nem ismerem el és fel akarom oszlatni. *Károlyi* ekkor azt mondta, hogy ez egy elszánt alak, ez kellemetlenséget tud csinálni, ezt nem lehet elküldeni.

Littomericzky százados-hadbíró: *Lindernek* bizonyosan nexusa volt a *Tisza-gyilkosokkal*, méltóztatik erről tudni valamit, nem maradt ennek valami nyoma?

Bartha: Hivatalbalépésem harmadik napján történt, a miniszteri szoba egyik sarkában állt egy *Wertheim-szekrény*. Kérdeztem, hogy mi van benne, azt mondták, hogy abban pénz van, 730 ezer korona. Vegyem azt át. Kérdeztem, hogy miféle pénz ez, mire felvilágosítást nem adtak, én a pénzt nem vettem át, mire elvitték a pénzt, csak egy arany maradt ott.

Littomericzky százados-hadbíró: A forradalom után az egyes minisztériumokban obskurus egyének jelentek meg és pénzt kértek. Nem hallott arról közvetlenül vagy közvetve, hogy ezek a kifizetések miért történtek? Tisztán az ő forradalmi tevékenységükért kapták, avagy pedig másért?

Bartha: Miniszterségem alatt egyetlen egy esetet tudok, hogy valaki *Tisza* meggyilkolásáról beszélt, ez volt gróf *Batthyány Tivadar*, aki engem felkeresett és panaszkodott, hogy nagy bajok vannak. Említette, hogy a *Tisza-ügyben* nem nyomoznak és azt kérdezte, hogy a katonatanács nem nyomozhatna-e? Erre én azt feleltem, igen, ha van valami adat arra, hogy katonák résztvettek a gyilkosságban, erre azt mondta, ő nem tudja.

Littomericzky százados-hadbíró: Mindenesetre jellemző, hogy ő kérdezte, hogy katonák résztvettek-e benne.

Bartha: Másnap az összes újságok azt írták, hogy a menetszádban levő katonák követték el a gyilkosságot, csak a felbujtók voltak civilek.

Dr. *Lengyel Zoltán:* *Simonesics Elemér* azt vallotta, hogy ő kiutasította ezeket az urakat a minisztérium épületéből. Hogy történt ez?

Bartha: Miniszterségem harmadik napján egy magas, szőke, rosszul öltözött fiatalember jött a szobába. Kérdeztem, hogy jön ide? Azt mondta: *Csernyák* vagyok. Ki az a *Csernyák* és hogy jön ide be? Én *Csernyák* vagyok, nem tudja, hogy én ki vagyok? Nem tudom, de hogy mer ide bejelentés nélkül be-

jönni? *Engem nem szoktak bejelenteni, mert én Csernyák vagyok, nekem bejelentés nélkül lehet a miniszterhez bejutnom.* Lehet, hogy itt az volt a szokás, — mondtam — de tessék kimenni és jelentesse be magát és mondja meg, mit akar. Erre ő azt mondta, hogy ő a katonatanács elnöke és ő képviselte a katonatanácsot *Belgrádban*. Ja, maga az, — mondtam — *annál inkább kotródjék ki.* Erre szemtelen volt; mondtam neki, hogy ne szemtelenkedjék, mert úgy kidobom, hogy megessi a fene. Erre azt mondta, hogy azért jött, mert meg van ígérve a kormány részéről, hogy *washingtoni nagykövet lesz, vagy légi miniszter.* Mikor ezt mondta, azt hittem, meg van zavarodva, soha nem hallottam róla. Mondtam neki, hogy menjen ki, mire újra szemtelenkedett. Én erre kidobtam, az előszobában pedig meghagytam, hogy eféle embereket ne engedjenek be. Egy óra múlva kimentem, megint ott ült a miniszteri fogadóteremben a divánon. Rászóltam, hogy már megint itt van, mit keres itt, mire azt mondta, hogy az államtitkár urat keresi. Mikor bementem *Friedrich*hez, akartam neki mondani, hogy ez az ember bolond, lökje ki, én már kilöktem. *Friedrich* erre azt mondta:

Ez nem bolond, ez zsarolni van itt. Ezeket el kell intézni, ha ilyen jön, tessék hozzád küldeni, én majd elintézem.

Mondottam, hogy ez az ember azt állítja, hogy ő *washingtoni nagykövet*, mire újra azt mondta, hogy ezek zsarolnak, majd ő elintézi, ad neki pénzt. Hogy utalhat ki pénzt, — mondtam neki — amire *Friedrich* azt válaszolta:

Van nekem erre a célra pénzem, ne félj, ez nem illeti a minisztériumot. Ezután kinyitotta a fiókját ezzel a szóval: Itt van pénz.

Én kimentem, nem tudtam, hogy kicsoda különös szolgálatért fizetnek ki ebből a pénzből, de a huszárnak megmondtam, hogyha valaki ezután segílyt kér, pénzt akar, küldje oda. Azután boldogult oldogtalant *Friedrich*hez küldtem. Jöttek tisztek, elvették a ruhájukat, emlékszem nagyon jól, egy özvegyasszony jött azzal, hogy az ura elesett és segílyt kér, azt is oda küldtem. A végén azt mondta *Friedrich*, ne küldjenek mindenkinek oda. A tárgyalás folyik.

J'ACCUSE

csütörtöktől vasárnapig a

Korzó-Moziban

Német—orosz titkos szövetség Franciaország ellen?

BÉCS, szept. 1. (M. T. I.) A *Gazetta del Popolo* párisi jelentése szerint *Millerand*, *Lloyd George* luzerni tartózkodásának első napjában bizonyítékokat terjesztett elő arra, hogy *Németország és Oroszország között titkos szövetség van Franciaország ellen indítandó új támadó háborúra.*

Nagy nő lett a kis Violából.

Kétszáznegyvenezer koronás szerződése van, Pestre hívják, Bécsbe hívják, a mozihoz hívják és — szeretne Szegeden maradni.

SZEGED, szeptember 1.
(Saját tudósítónktól.)

Viola Margitról mondunk itt el néhány tényleg megbízható és érdekes adatot. Azért hangsúlyozzuk, hogy tényleg megbízható, mert mióta a kis *Viola* elment Szegedről, a fővárosi lapok annyi és annyi-féle hírt közölnek róla, hogy indítatva érezzük magunkat, — arra való tekintettel, hogy a meglehetősen hüvös szegedi közönség is legnagyobb szeretetébe fogadta *Violát* — az igazságot elmondani.

Ott kezdődik, hogy tegnap délután úgy 4 óra körül, amint magamba bandukolok az utcán, valaki női hang rám szól, valahogy ekként: jé, a . . . ő.

Mondom én: Maga az?

De a kocsi gördült tovább és én akkor még nem tudtam, hogy a kis *Viola* nagy művésznő lett és nem szaladtam a kocsija után. És egyáltalán! Annyit mégis utánam kiabált, hogy este hétkor itt, meg itt. Este hétkor pedig a következőket mesélte:

— Mikor a szezon után elmentem Szegedről, bizony fájt kissé a válás, mert a közönséggel kölcsönösen legalább is kedveltük egymást. De mint tudja, — azt mondja „tudja”, persze, hogy tudom — nem volt más választásom. Most látom már, hogy elhatározásom szerencsés volt. A pesti színházi ügynökség sokféle szerződéssel kínál meg. Ezek közül említést érdemel, hogy először is *Faragó igazgató* hiv pozsony—kassai társulatához 240 ezer koronával s nem mint a pesti lapok írták, 210 ezerrel. (Ha! muszáj nevetni; Szegeden negyvenezer koronás primadonnát szeretnének kapni.) Valószínű tehát, hogy Pozsonyba megyek. Valószínű és azért nem biztos, mert hívnak a *Városi Színház*hoz is, a *Dunaparti Színház*hoz is; szóval azt akarják, hogy én legyek a *Magaziner* Erzsébet utóda. Hát látja. — azt mondja — hogy milyen nehéz a választás. Játsszani fogok az *Astra-filmgyárnál* és tanulok angolul és németül.

A németet azért gyakorolja *Viola*, mert *Faragóval* kötött szerződése értelmében a jövő szezonban a bécsi *Karl Theater*-ben fog játszani. Ezt még csak megértettem. Az angol gyanus volt. Szóval is tettem az ügyet, hogy tán-tán' a *la Palásthy*. Ő is egy amerikaihoz megy férjhez. Azt mondja:

— Ugyan, már Szegeden is beszélük?

Mondom: Hát nem egészen, de, hát . . . Szóval valami amerikai megkérte a kezét, de nem megy hozzá.

Elmondta, hogy tovább tanul énekelni, mert megígérte *Mátray-nak*. Hogy azért jött Szegedre, hogy a még ittmaradt és egy vonatra fel nem férő ruhatári törmelékeit végleg magával vigye és hogy az éjjeli vonattal utazik vissza Budapestre. Ja igaz: *Palágyi* le akarta szerződtetni, de hát a konzorcium, az vizeletti dolog és „igazán fiatal”.

Ugy bucsuzott el a kis *Viola*, hogy Szegedre még 180.000 koronáért is lejönné. Megígérte, hogy mindig fog ránk gondolni s általában ugyanazt a benyomást keltette, mint — azok az igazi, nagy művésznők! Milyen nagy nő lett ez a kis *Viola*!

Brilláns ékszer!

aranyat, ezüstöt 86a
magas árban vásárlunk

Fischer Testvérek

ékszerészek

KÁRÁSZ-U. 10 Szeged.

Házak. Kis és nagyobb, valamint lakással eladhatók valamint megvehetőek *Günz Mártonnál*, Báro Jósika-utca 13. Telefon 15—48. 107